

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace
Wissenschaftliche Bibliothek in Liberec
Research Library in Liberec
Rumjancevova 1362/1, CZ 460 53 Liberec
telefon: +420 482 412 111, telefax: +420 482 412 122
library@kvkli.cz

Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. *Die Welt ist alles, was der Fall ist.*
Nothing to be done. Sem, knihomilče, knihu zvláštní žádáš-li mítí! Vedle vrcholků krkonošských a řízenských objevila se v Čechách po odpadnutí i od první lachá země i na temeni Ještěda.
Blázniviny se rozsévají nazdarbůh.
Es war spät abends, als K. ankam.
»Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Křtek, když vysplhal na svůj krtinec uprostřed dětského hřiště a zvědavě se rozhlížel.
Být básníkem, to není jenom tak. Mnozí odozáhlivci, když se ocitli na počátku velkého měsíce června, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzeření se stává mírným.
Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas. Sívám šantamidjám varam lókapálam parabrahma lingam bhadže pandurangam.
Dalle finestre di questa casa si vede il nulla.
Slunko bylo u samého západu a svatojánští broučci vstávali.
From fairest creatures we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.
Oh, moje Manon!
Odpusť, kdo hvězdám nevěříš.
www.kvkli.cz

ZPRÁVA

*o činnosti
Krajské vědecké knihovny v Liberci,
příspěvkové organizace
za rok*

2008

Obsah

1 / Úvod	5
2 / Hlavní úkoly	6
3 / Zajišťování regionálních funkcí	7
Výkon regionálních funkcí pro knihovny Libereckého kraje v roce 2008	7
Plnění plánu činnosti úseku služeb knihovnám Liberecka za rok 2008	10
4 / Úkoly ekonomické, provozní, organizační, rozpočet a údržba	13
Plnění ekonomického zajištění činnosti KVK (v tis. Kč)	13
Organizační a personální plány	13
Granty, projekty	13
Vybavení, údržba	14
5 / Shromažďování, zpracování a ochrana informačních pramenů	15
Výpočetní technika	15
Činnost odboru akvizice, katalogizace a technického zpracování	15
Činnosti odboru služeb	21
6 / Služby KVK	23
Informační služby	23
Kulturní služby	25
Servisní a vzdělávací služby, ediční služby	26
Činnost DTP studia a knihařské dílny	27
7 / Činnosti KVK v rámci města a regionu	28
8 / Závěr	30

Příloha

Stav knihovního fondu 2008

Plnění statistických ukazatelů 2008

1 / Úvod

Činnost všech pracovišť Krajské vědecké knihovny v Liberci (dále KVK) byla směřována na úkoly Plánu činnosti KVK na rok 2008 a dodržování dalších závazných směrnic a nařízení, což je především Knihovní zákon 257/2001 Sb. a návazných dokumentů, Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004–2010 MK ČR, Program rozvoje kraje a Program rozvoje KVK na období 2008–2013.

2 / Hlavní úkoly a jejich plnění

Podle výše uvedených plánů a cílů a dále podle aktuální potřeby, vyplývající z provozu KVK, bylo úsilí všech pracovníků, oddělení a odborů realizováno především v následujících programech:

- Byla uzavřena smlouva s Libereckou informační společností, na základě které se podařilo zajistit knihovnickému informačnímu systému odpovídající kvalitní servis.
- Nákupem nové informační databáze Library-PressDisplay a zakoupením on-line přístupu do hudebního slovníku Grove Music jsme rozšířili přístup uživatelům k novým informačním zdrojům.
- Omezeného provozu v letních měsících bylo využito ke změnám v dispozičním řešení vstupní haly. Zde došlo k přemístění pultu informační služby a domníváme se (a také již to máme názory návštěvníků potvrzeno), že tento prostor získal na přehlednosti a pocitu vzdušnosti. Současně se tím podařilo vyřešit i letitý problém ztížených podmínek pracovníků informační služby a to permanentní průvan, neodpovídající teplotní podmínky a hluchost hlavní komunikační cesty. Zrušením centrální šatny a instalací samoobslužných šatních skříněk na jednoduchý mincovní mechanismus zmizely nepopulární „fronty“ čtenářů a jiným rozmístěním počítačových stanic byla vytvořena přirozenější a klidnější místa pro uživatele Internetu. I přes výrazné provozní potíže, způsobené ne zcela praktickým vybavením prostoru kavárny, se podařilo zajistit průběžný chod možnosti občerstvení a snad i pohodového posezení u kávy, čaje a gastronomických doplňků.
- Na základě výběrového řízení byly v celé knihovně obměněny kopírky, scannery a od 2. pololetí bylo zprovozněno samoobslužné výpůjční zařízení (Self-check).
- Z dotací na činnost městských poboček bylo zakoupeno zařízení pro chystaný automatizovaný výpůjční systém.
- Byla zpracována nová koncepce činnosti Hudební knihovny KVK, která reaguje na potřeby efektivnější činnosti tohoto oddělení a na omezení dosavadních služeb díky novele autorského zákona a požadavků autorských svazů.
- Přestěhováním oddělení Knihovna pro děti a mládež do jiných prostorů byla vytvořena tolik

potřebná podpora ověřených metod práce s dětmi a mládeží nad 15 let k prohlubování rozvoje čtenářství, rozšíření spolupráce se školami všech úrovní a školními knihovnami.

- Přestěhováním knihovního fondu (periodika) z posledního detašovaného skladu v Mníšku u Liberce jsme zajistili soustředění všech skladových fondů do budovy KVK.
- Doplněné a obnovené technické vybavení reprografického studia a knihařské dílny a omezení služeb pro veřejnost připravilo podmínky pro realizaci maximálního využití činnosti tohoto pracoviště pro vnitřní potřeby KVK – digitalizace starých a vzácných tisků, skenování knižních materiálů, funkční a účelové převazby knihovního fondu.
- Pochopením zřizovatele KVK byl personálně posílen Odbor akvizice a katalogizace KVK pro intenzivnější průběžnou retrokonverzi knihovního fondu do elektronické databáze.
- Vedení knihovny se podařilo zajistit mimořádnou finanční dotaci na doplnění nedostatkových a požadovaných dokumentů knihovního fondu (duplikáty nejžádanějších titulů produkce roku 2008, studijní materiály vysokých škol, normy).
- Spoluprací systémového knihovníka KVK a všech pracovníků Odboru akvizice a katalogizace byla připravena a zrealizována nová verze knihovnického systému Advanced Rapid Library.
- Webové stránky KVK se pravidelně aktualizovaly, doplňovaly nové informace (stránka SKIPu, novinky v knihovním fondu) a prověřovaly nové formy přívětivosti a nápaditosti. Byly dokončeny překlady anglické a německé jazykové verze.
- Průběžně se během roku pokračovalo v dodržování a rozvoji závazného pověření KVK v Liberci k výkonu regionálních funkcí v Libereckém kraji.
- V rámci kulturně výchovné a vzdělávací činnosti KVK bylo v průběhu roku zajištěno a zorganizováno okolo 800 akcí a programů místního, regionálního i příhraničního dosahu.

Následný podrobný přehled uskutečněných záměrů vyjadřuje podíl jednotlivých pracovišť KVK v Liberci:

3 / Zajišťování regionálních funkcí

Výkon regionálních funkcí pro knihovny Libereckého kraje v roce 2008

Úkoly krajské knihovny jsou specifikovány v Zákoně č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) v § 11. Dle odstavce 3 krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí (dále RF) vybranými základními knihovnami v kraji. Náplň činnosti na krajské i okresní úrovni vychází z „Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky“.

Výkon RF byl v Libereckém kraji (LK) realizován ve čtyřech oblastech shodných s bývalými okresy jejich tradičními knihovnickými centry, s nimiž Krajská vědecká knihovna v Liberci (dále KVK v Liberci) uzavřela smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí. Jedná se o městské knihovny v České Lípě, Jablonci nad Nisou a Semilech. Pro oblast Liberecka zajišťoval výkon RF úsek služeb knihovnám Liberecka KVK v Liberci (viz samostatný plnění plánu).

Personální zajištění výkonu RF v rámci Libereckého kraje:

Do března 2008 metodickou činnost na 50 % úvazku zajišťovala pí Jaroslava Starcová, vzdělávací činnost a koordinaci projektů týkajících se knihoven v LK (PIK LK a PIK MI) rovněž na 50 % úvazku pí PhDr. Kateřina Šidlofová. Od dubna 2008 zajišťovala výkon RF v celém rozsahu na celý pracovní úvazek pí Jaroslava Starcová.

Finanční zajištění výkonu RF v tisících Kč

Česká Lípa	1 225
Jablonec nad Nisou	935
Semily	1 200
Liberec – kraj i okres	1 940
Celkem	5 300

Kromě prostředků v rámci dotace Libereckého kraje, bylo vzdělávání knihovníků v oblasti IT pod-

pořeno příspěvkem ve výši 40 tisíc Kč z programu VISK 2.

HLAVNÍ OBLASTI VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V RÁMCI LIBERECKÉHO KRAJE

Koordinace výkonu regionálních funkcí v kraji:

- vyúčtování dotace na zajištění výkonu RF na rok 2007 bylo provedeno a odevzdáno ve spolupráci s ekonomkou KVK v požadovaném termínu
- rozpočty byly připraveny, projednány a žádosti KVK v Liberci a pověřených knihoven předány v požadovaném termínu na KÚ LK.
- v březnu 2008 byly aktualizovány a s pověřenými knihovnami uzavřeny nové Smlouvy o přenesení výkonu regionálních funkcí z krajské knihovny na základní knihovnu (MěstK Česká Lípa, Jablonec n. Nisou, Semily)
- informovanost knihoven v LK o aktuálním dění

v knihovnictví, připravovaných akcích, nových číslech elektronických knihovnických periodik (Čtenář, Bulletin SKIP, Ikaros, U nás) atp. byla průběžně zajišťována prostřednictvím elektronické pošty. Podle tématu byly informace předávány i knihovnám se speciálními fondy.

- významný zdroj informací – webová stránka KVK v Liberci, oddíl Knihovny regionu byl průběžně aktualizován a doplňován ve všech 13 oddílech. Do oddílu Ke stažení bylo vloženo 150 medailonů autorů, které jsou spolu s přehledy výročí na jednotlivé měsíce k dispozici knihovníkům jako pomůcka pro přípravu výstavek.
- krajská metodička se účastnila porad Sekce pro regionální funkce SDRUK, Sekce vzdělávání SKIP a Sekce veřejných knihoven SKIP, informace, závěry a úkoly z porad přenášela prostřed-

nictvím pověřených knihoven a úseku služeb knihovně Liberecká do všech knihoven v LK.

- naplňování databáze a mapy knihoven Libereckého kraje¹ vytvořené ve spolupráci s Odborem životního prostředí a zemědělství KÚ LK na mapovém serveru Libereckého kraje bylo dokončeno.

Poradenská a konzultační činnost:

- podle požadavků knihoven a jejich zřizovatelů byla poskytována metodická a konzultační činnost – celkem 48 metodických návštěv, 51 konzultací. Na žádost Úřadu městského obvodu Vratislavice se krajská metodická zúčastnila výběrového řízení na funkci knihovnice, na aktivech knihovníků Liberecká a Jablonecká seznamovala knihovníky s novou evidencí činnosti knihoven. Zvláštní pozornost byla věnována dořešení situace knihoven nepřipojených k internetu, jimž hrozilo vyřazení ze zákonem uložené evidence na MK ČR. Dvě knihovny poskytují přístup k internetu na detašovaných pracovištích (Šimonovice a Okrouhlá), ostatních několik malých knihoven, kde by bylo vybavení knihovny PC a připojením k internetu skutečně neekonomické, se stalo pobočkami větších knihoven. Celkově počet evidovaných knihoven tak o 8 poklesl,

počet poboček se o 6 zvýšil. Pobočky si však zachovaly práva evidovaných knihoven (práva na regionální služby, VF, dotace MK ČR aj.).

- pomoc při zpracování grantů byla poskytována na základě požadavků knihoven a zřizovatelů (např. MěstK Hejnice, Místní knihovna Šimonovice)

Statistika knihovnických činností, rozborová činnost:

- byly zpracovány sumáře ročních výkazů o činnosti knihoven zřizovaných obcemi a městy a KVK v Liberci za rok 2007 za LK, provedena kontrola statistik vložených do programu NIPOS (dvojí zpracování – v programu Stat Excel 2007 a NIPOS)
- v požadovaném termínu byl zpracován a odeslán do NK ČR statistický výkaz regionálních funkcí a zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje v roce 2007. V souladu se standardy pro výkon RF byla zpráva včetně výkazu zveřejněna na webu KVK v Liberci²
- poprvé byla zpracována a vydána Ročenka knihoven Libereckého kraje za rok 2007³. V tištěné podobě byla rozeslána do profesionálních knihoven LK a na pracoviště regionálních funkcí krajských knihoven v ČR.

Vzdělávání knihovníků LK probíhalo ve dvou základních cílech, viz tabulky

1. Celoživotní vzdělávání knihovníků všech typů knihoven (z rozpočtu RF)

datum	název akce	počet knihoven	počet účastníků
23. 1.	Databáze a elektronické zdroje v ČR i v zahraničí	9	13
5. 2.	Dětské čtenářství – II. díl	16	18
19. 2.	Granty pro knihovny v Libereckém kraji	13	16
26.–27. 3.	Konference Současnost literatury pro děti a mládež	13	29
20. 5.	Seminář Komiks, jak ho (ještě) neznáte	19	26
16. 6.	Nové vyhledávací rozhraní EBSCO	5	11
24. 6.	Seminář Co nám o knihovně (a čtenářích) mohou říci čísla (Benchmarking knihoven, Nově ve službách – nově v evidenci a statistice, Čtenáři a čtení v roce 2007	14	18
3.–4. 10.	Exkurze do knihoven Středočeského kraje	7	27
14. 11.	Vkládání knihovního fondu do AKS Clavius	13	14
18. 11.	Tvorba webové stránky na základě šablony webu pro malé knihovny	8	9

¹ <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/knihovny/index.php>

² <http://www.kvkl.cz/cz/region/regionalni-funkce-r2.html>

³ http://www.kvkl.cz/_data/afm-uploads/region/Rocenka_07.pdf

datum	kurz	počet knihoven	počet účastníků
23. a 30. 5.	Modul II. – nastavbový kurz Použití a správa souborů – Volně šiřitelné programy	14	14
3., 13., 20., 27. 6.	Modul VI. – inovovaný kurz Elektronická prezentace – PowerPoint	8	12
23. 9.	Modul VII. – nastavbový kurz Služby informačních sítí – Google nejen vyhledávač – 1. termín	13	14
30. 9. a 7. 10.	Modul III. – nastavbový kurz Textový editor – MS Word pro mírně pokročilé – 1. termín	9	14
10. 10.	Modul VII. – nastavbový kurz Služby informačních sítí – Google nejen vyhledávač – 2. termín	4	14
22. 10.	Modul VII. – nastavbový kurz Služby informačních sítí – Tvorba webové stránky na základě šablony webu pro malé knihovny	15	18
24. 10. a 25. 11.	Modul IV. – nastavbový kurz Tabulkový kalkulátor MS Excel pro mírně pokročilé – 1. termín	14	15
31. 10. a 7. 11.	Modul III. – nastavbový kurz Textový editor – MS Word pro mírně pokročilé – 1. termín	7	13
5. 11. a 12. 11.	Modul IV. – nastavbový kurz Tabulkový kalkulátor MS Excel pro mírně pokročilé – 2. termín	6	13
21. 11. a 28. 11.	Modul III. – nastavbový kurz Textový editor – MS Word pro pokročilé	5	14
5. 12.	Modul VII. – nastavbový kurz Služby informačních sítí – Google nejen vyhledávač – 3. termín	6	12

V červnu proběhla kontrola věcného plnění projektu VISK 2 v roce 2007 aniž by byly zjištěny podstatné závady.

Porady ředitelů a metodiků pověřených knihoven:

- v souladu se standardy se uskutečnily čtyři porady ředitelů a metodiků knihoven pověřených výkonem RF (7. března, 18. června, 15. října, 18. prosince). Kromě nich se konaly dvě porady pracovníků městských knihoven (20. května a 9. června), které se vztahovaly k připravovanému projektu Učíme se v knihovně – průřezová témata ve výuce s cílem změny školního prostředí.

Zajišťování dopravy:

- průběžně byla zajišťována doprava spojená v výkonem regionálních funkcí v okresech Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily (metodické návštěvy, rozvoz souborů výměnného fondu a nových knih nakoupených z prostředků obcí, nákup knih do VF apod.). Jednotlivé okresy měly k dispozici jedenkrát týdně automobil s řidičem. Celkem bylo ujeté v rámci výkonu regionálních funkcí 19 696 km.

DALŠÍ ČINNOSTI

- v roce 2008 se zlepšila **spolupráce s registrovanými knihovnami se speciálními fondy v LK** (adresář uveřejněn také na webu KVK) – knihovníci byli zváni na vzdělávací akce, kterých se také účastnili (Univerzitní knihovna TUL v Liberci, Knihovna Institutu vzdělávání vězeňské služby Stráž p. Ralskem, Knihovna Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, Knihovna Severočeského muzea Liberec). Jsou jim průběžně předávány informace z elektronických konferencí, na vyžádání také metodická pomoc. Spolupráce s knihovnou Národního památkového ústavu, územní pracoviště Liberec přerůstá i ve spolupráci v oblasti kulturních a vzdělávacích akcí KVK v Liberci.
- kontakty se **školními knihovnami** se v roce 2008 oživily v souvislosti s projektem připravovaným v úzké spolupráci s Centrem vzdělanosti Libereckého kraje „Školní knihovna – studijní a informační centrum“. Školy byly osloveny také v rámci přípravy projektu KVK v Liberci „Učíme se v knihovně – průřezová témata ve výuce s cílem změny školního prostředí“.
- v dubnu 2008 byla zpracována monitorovací zpráva k **Projektu internetizace knihoven LK**.

V květnu proběhla ze strany Centra pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR) kontrola věcného plnění projektu ve 4 knihovnách na Liberecku se zjištěním, že vše je v pořádku, vybavení pořízené v rámci projektu slouží účelu, pro který bylo určeno. Podle požadavků knihoven byla poskytována pomoc při řešení aktuálních problémů účastníkům projektu, zejména záručních oprav PC. V září byly odeslány CRR ČR vyžádané podklady pro analýzu projektů. Ke konci roku byla pověřenými knihovnami a KVK Liberec provedena inventura majetku pořízeného z projektu.

- krajská metodická jako kontaktní osoba za LK pro **Projekt internetizace knihoven MV ČR** provedla zjištění situace v knihovnách, které podaly žádosti o připojení a dosud připojeny nebyly. 7 knihoven, kterých se problém týká, by mělo být k internetu v rámci projektu připojeno (Polevsko, Mařenice, Knihovna Muzea skla a bižuterie Jablonec nad Nisou, Dubnice, Cvikov, Košťálov, Osečná). Průběžně byly podávány informace o způsobu řešení poruch připojení (instrukce uveřejněny též na www.kvkl.cz).
- soutěž **Vesnice roku a Knihovna roku 2008** byla podpořena účastí krajské metodiky v komisi soutěže Vesnice roku 2008 Libereckého kraje. Knihovna ohodnocená v krajském kole čestným uznáním za vzorné vedení knihovny (Studenec) se v nedávné době zúčastnila ústředního kola soutěže Knihovna roku. Proto byla vytvořena krajská komise, která navštívila knihovny navržené jednotlivými pověřenými knihovnami a rozhodla o nominaci knihovny Břevniště (Českolipsko).
- **distribuce tiskovin** dodávaných do KVK pro knihovny Libereckého kraje byla prováděna průběžně. Pravidelně je distribuován časopis Světlik a Biblio, materiály distribuované NK ČR, hlasovací lístky ankety Magnesia Litera, publikace vydané Libereckým krajem a KVK v Liberci, knižní dary apod.

Plnění plánu činnosti úseku služeb knihovnám Liberecka za rok 2008

Plán činnosti úseku služeb knihovnám okresu Liberec vycházel ze standardů pro výkon regionál-

ních funkcí vydaných jako Metodický pokyn Ministerstva kultury pro výkon regionálních funkcí knihoven:

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů
2. Statistika knihovnických činností
3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
6. Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce

Úsek služeb knihovnám Liberecka byl v roce 2008 zajišťován 4 pracovníci (3 prac. úvazky). Od dubna 2008 jej vede pí Iva Slámová.

Služby byly poskytovány následujícímu okruhu knihoven:

- **51 knihoven neprofesionálních** – s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně
- **11 knihoven profesionálních** – s pracovním úvazkem nad 15 hodin týdně (Český Dub, Frýdlant, Hejnice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Jindřichovice pod Smrkem, Nové Město pod Smrkem, Raspenava, Vratislavice)
- **2 pobočky** Městské knihovny Osečná (Dětská knihovna, Družcov)
- **Celkem: 62 obsluhovaných knihoven + 2 pobočky**

ZÁKLADNÍ ČINNOSTI

Poradenská a konzultační činnost:

V roce 2008 bylo uskutečněno 153 metodických návštěv, všechny knihovny byly v souladu se standardem pro výkon RF navštíveny minimálně jedenkrát. Konzultace byly poskytovány dle potřeb knihovníků a obecních úřadů, celkem se uskutečnilo 82 konzultací. Všichni knihovníci jsou průběžně prostřednictvím elektronické pošty informováni o aktuálních novinkách v oboru (informace z odborných elektronických konferencí Knihovna, Region a Andersen). Rok 2008 byl rokem personálních změn v městských knihovnách Liberecka. Nové knihovnice nastoupily v městských knihovnách Český Dub, Hejnice, Chrastava, Jindřichovice pod Smrkem, Nové Město pod Smrkem, Raspe-

nava a Vratislavice. V místních knihovnách došlo k personální změně v Arnolticích, kde knihovnu převzala knihovnice, která současně vede MK v Bulovce, dále v Kryštofově Údolí, Nové Vsi, Šimonovicích, Janově Dole, Zdislavě. Další změny jsou očekávány během roku 2009, kdy ukončení činnosti plánují knihovnice v Paceřicích, Vítkově a Dlouhém Mostě.

Hlavní oblasti poradenské a konzultační činnosti:

- **Zavádění automatizovaných knihovních systémů:** Metodická pomoc byla zaměřena zejména na knihovny zavádějící AKS (Pěčín, Proseč p. J., Heřmanice, Bílý Kostel, Svijanský Újezd, Kobyly, Všelibice, Paceřice, Nová Ves aj.) Při návštěvách byli knihovníci instruováni zejména o retrospektivním zpracování KF a ukládání dat předaných elektronicky z KVK Liberec, pozornost byla věnována také knihovnám, které zahajovaly plně automatizovaný provoz (Radimovice, Černousy, Janův Důl). AKS zavádí (nebo již plně využívá) 36 knihoven Liberecka. Koncem roku byla vedena jednání o připojení MK Šimonovice k systému ARL KVK v Liberci (první zkušební knihovna možného kooperativního systému).
- **Internetizace knihoven:** V průběhu roku 2008 se podařilo dohodnout poskytování internetu v Jeřmanicích, které byly dosud jedinou knihovnou neposkytující tuto základní službu. Obecní úřad zajistil pro uživatele bezplatný přístup k internetu ve svých prostorách. Podle požadavků a našich možností byla obcím poskytována pomoc při řešení problémů s připojením knihoven.
- **VISK 3 – Informační centra veřejných knihoven:** V roce 2008 obdržely knihovny Habartice, Nová Ves, Kobyly, Jindřichovice pod Smrkem a Raspenava z programu VISK 3 celkem 225 000 Kč na základě projektů připravených ve spolupráci s KVK v Liberci na konci roku 2007. Na podzim roku 2008 byly obce informovány o grantových programech pro knihovny vyhlášených pro rok 2009. Knihovnám byla poskytnuta na vyžádání pomoc při zpracování projektu nebo při zpracování podkladů pro zřizovatele, a následně konzultace (Bílá, Proseč pod Ještědem, Osečná, Chrastava, Frýdlant, Nové město pod Smrkem, Šimonovice, Hejnice). Koncem roku 2008 byl ukončen vývoj systému LANius a knihovny, které jej dosud využívaly přecházejí na knihovníký systém Clavius téhož dodavatele. Knihovnám, které předkládaly na rok 2009 grant VISK3 na přechod na systém Clavius bylo

zprostředkováno s firmou LANius předběžné zapůjčení systému od začátku roku 2009, aby již od ledna 2009 byla zajištěna nová statistická evidence.

- **Webové stránky knihoven** – knihovnám byla poskytována pomoc při přípravě prezentací jednotlivých knihoven prostřednictvím šablony webu pro malé knihovny. Ke konci roku 2008 tuto šablonu využívalo 14 městských a místních knihoven libereckého okresu + 1 pobočka.

Statistika knihovnických činností:

- Statistiky ze všech knihoven byly zpracovány v programu Stat2007 z SVK Hradec Králové a v programu NIPOS. Výstupem byly sumáře základních knihoven s neprofesionálními pracovníky, s profesionálními pracovníky a celookresní sumář.
- Ze statistik byl zpracován přehled výsledků činnosti knihoven za rok 2007 a rozbor plnění doporučených standardů knihovnických činností, s oběma materiály byli seznámeni knihovníci i zřizovatelé knihoven, materiál byl umístěn na webu KVK.
- Průběžně byla aktualizována evidence knihoven a knihovníků, adresáře knihoven (poštovní i e-mailové).

Vzdělávání knihovníků:

- bylo realizováno v rámci vzdělávání knihovníků Libereckého kraje. V rámci celookresního aktivu bylo uspořádáno proškolení knihovníků v evidenci činnosti knihoven v novém Deníku veřejné knihovny a ve vyhledávání v on-line katalogu KVK Liberec s návazností na meziknihovní výpůjční službu.
- Porady
- V průběhu roku se uskutečnily 4 porady pracovníků městských knihoven k aktuálním úkolům v knihovnách a k výměně zkušeností. V závěru roku proběhlo celookresní setkání knihovníků zaměřené na aktuální úkoly knihoven.

Tvorba výměnných fondů:

- Přírůstek VF v roce 2008 činil 2 069 svazků v ceně 338 107 Kč. Do elektronického katalogu byly průběžně doplňovány knihy ze starších vrácených souborů. Stav výměnného fondu činil k 31. 12. 2008 23 357 svazků.
- Cirkulace VF:
- V roce 2008 bylo připraveno celkem 195 souborů s 8 256 sv. (z toho 36 souborů s 929 sv. pro pobočky KVK).

- Výběr literatury do souborů většina knihovníků ponechávala na pracovníci úseku služeb knihovnám Liberecka, případně byl prováděn podle požadavků knihovníků. Pouze několik knihovníků si přijíždělo knihy vybrat. Výměnné fondy využilo 62 místních a městských knihoven a 5 poboček KVK. Každá obsluhovaná knihovna (bez poboček KVK) obdržela v průměru 3 soubory se 129 svazky.
- Knihovnám, které již půjčují prostřednictvím AKS, byla e-mailem posílána data k výměnným souborům, aby mohly knihy z VF půjčovat s využitím čárových kódů KVK. V roce 2007 tuto možnost využívaly knihovny v Bílé, Příšovicích, Rynolticích, Jindřichovicích a Osečné, během roku 2008 přibýly knihovny v Raspenavě, Janově Dole, Černousích a Radimovicích.

Pomoc při revizi a aktualizaci KF:

- Průběžně byly revidovány KF v neprofesionálních knihovnách podle požadavků knihoven (Višňová, Proseč pod Ještědem, Dětřichov, Žďárek), dalším revidovaným knihovnám byla poskytována metodická pomoc. Následně byly provedeny práce související s revizí – zápisy, seznamy chybějících knih, odstraňování chyb zjištěných při revizi, zjišťování stavu KF atd. Dále byly uzavírány revize z minulého roku po dokončení superrevizí. Zájem o provedení revize ze strany knihoven je dlouhodobě nedostatečný. Vzhledem k tomu, že ze zákona mají knihovny této velikosti KF provádět revize 1krát za 5 let, stanoví termíny revize úsek služeb knihovnám a společně s knihovníky tyto akce realizuje.
- Aktualizace fondu byla prováděna buď v rámci revizí, samostatně v knihovnách před zahájením vkládání KF do automatizovaného systému nebo na vyžádání (Dětřichov, Heřmanice, Pertoltice, Hejnice, Zdislava a Bílý Kostel). V těchto knihovnách také bylo provedeno přetřídění a přeznačení naučné literatury podle MDT včetně uspořádání knih na regálech.

Nákup a zpracování KF z prostředků obcí:

- byl realizován průběžně na základě Smluv o nákupu a zpracování knih pro 53 neprofesionálních a 10 profesionálních knihoven a poboček. V roce 2008 bylo ve spolupráci s dalšími pracovišti Krajské vědecké knihovny nakoupeno, kompletně technicky zpracováno (orazítkováno, označeno, zabaleno, vybaveno knižními a katalogizačními lístky) 5047 svazků knih za 752 500 Kč. Hodnota nakoupených knih dosáhla

1 119 556 Kč, hromadnými nákupy bylo dosaženo v průměru více než 27 % slevy. Knihy byly do knihoven distribuovány ve 248 dodávkách. O čerpání prostředků byla vedena přesná evidence. Na základě závěrů finanční kontroly zřizovatele KVK v Liberci Libereckého kraje, jsme byli nuceni uprostřed kalendářního roku změnit systém vyúčtování nákupu obcím. K 2. 10. 2008 jsme provedli rekapitulaci dodaných knih a od tohoto data jsme každou dodávku knih obcím fakturovali. Změna systému vyžadovala přistoupit k přípravě nových smluv o nákupu a zpracování knih z prostředků obcí.

- Knihovnám, které již využívají k evidenci knih AKS, byla elektronicky posílána k dodávaným knihám data.
- Kromě evidence knih v elektronickém katalogu se nadále řadil lístkový souborný katalog nákupu, který je využíván při rozdělování nakoupených knih (zejména dílových titulů a dalších vydání knih).

DALŠÍ ČINNOSTI

- **Informační listy** byly pro knihovny okresu Liberec vydány 4krát ročně. Každé číslo obsahovalo tři medailóny autorů, přehledy významných kulturních výročí na jednotlivé měsíce a aktuální úkoly a informace z knihovnictví. Přehledy kulturních výročí a medailóny autorů byly předávány i pobočkám KVK, případně na vyžádání i dalším oddělením KVK. Kromě toho jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách KVK.
- **Značení starších fondů MLK** – dodáváno podle požadavků knihoven (v roce 2008 využily této služby knihovny v Novém Městě pod Smrkem, Jindřichovicích, Chotyni, Heřmanicích, Pertolticích, Radimovicích, Raspenavě a Dětřichově).
- **Česká knihovna** – v roce 2008 bylo objednáno a distribuováno do 11 profesionálních knihoven libereckého okresu z programu MK ČR Česká knihovna 551 sv. knih (kompletně zpracovaných), včetně vyřizování administrativních záležitostí (potvrzování dodacích listů apod.).
- **Distribuce materiálů** – časopisy Světlik a Grand BIBLIO byly pravidelně distribuovány do knihoven libereckého okresu v rámci nákupu, dodávek VF nebo společně s jinými materiály.
- **WWW stránky KVK Liberec** – oddíl „Služby knihovnám Liberecka“ – je průběžně aktualizován a doplňován informacemi i materiály ke stažení.

4 / Úkoly ekonomické, provozní, organizační, rozpočet a údržba

Plnění ekonomického zajištění činnosti KVK (v tis. Kč)

spotřebované nákupy	9 032
služby	6 633
osobní náklady	24 392
daně a poplatky	4
ostatní náklady	2 215
odpisy	9 388
náklady celkem	51 664

tržby za vlastní výkony	3 154
ostatní výnosy	1 024
příspěvky a dotace	47 484
tržby z prodeje majetku	2
celkem výnosy	51 664

Organizační a personální plány

Vnitropodnikové směrnice byly aktualizovány průběžně a dle závěrů kontrolní skupiny byla přerabována směrnice o oběhu účetních dokladů, směrnice o doplňkové činnosti, směrnice o klíčovém hospodářství, směrnice o evidenci a účtování hmotného a nehmotného majetku, směrnice o inventarizaci majetku a závazků.

Uživatelský průzkum požadavků na provozní dobu je připraven, bude realizován v roce 2009.

Granty, projekty

Granty:

V roce 2007 jsme podali tyto grantové žádosti:

- MKČR (Knihovna 21. století) – „Literární kavárna“, cyklus čtení a přednášek
žádost 8 320 Kč; získáno 5 000 Kč

- MKČR (Knihovna 21. století) „Kniha – můj kamarád“ (podávala R. Vojáčková)
žádost 55 000 Kč; získáno 15 000 Kč
- MKČR (Integrace cizinců) – „Prolínání kultur“, cyklus akcí o menšinách
žádost 24 000 Kč; získáno v plné výši
- MKČR (Visk II) „Aktualizace PC učebny“
žádost 196 770 Kč; získáno 193 000 Kč
- MKČR (Visk II) „Počítačové kurzy pro knihovníky“
žádost 80 000 Kč; získáno v plné výši
- MZČR – „Děti čtou nevidomým dětem“, vydání zvukového CD s pohádkami pro nevidomé děti
žádost 87 000 Kč; získáno v plné výši
- Město Lbc, kulturní fond – vydání prvotiny
žádost 14 000 Kč; získáno v plné výši
- Město Lbc, kulturní fond – divadelní představení na Veletrh
žádost 5 000 Kč; získáno v plné výši
- Město Lbc, KF – vydání knihy Naše osada
žádost 46 275 Kč; získáno 20 000 Kč
- Město Lbc, KF – Projekt výstavy s dopr. programem Cesty Franze K.
žádost 22 500 Kč; získáno 15 000 Kč
- Město Lbc, fond vzdělávání – „Školní rok s knihovnou“, cyklus akcí na pobočce Kunratice
žádost 26 600 Kč; získáno v plné výši
- Město Lbc, Fond vzdělávání – A kdo jsem vlastně já, pobočka Vesec
žádost 22 300 Kč; získáno 21 600 Kč
- Město Lbc, Fond vzdělávání – S knihovnou spolu a za poznáním, pobočka Ruprechtice
žádost 13 550 Kč; získáno 9 750 Kč
- NŠH – Podvečerní čtení pohádek, pobočka Ruprechtice
žádost 5 000 Kč; získáno 3 000 Kč
- NŠH – Vánoční dílny, pobočka Kunratice
žádost 4 000 Kč; získáno 2 000 Kč
- Preciosa – vydání almanachu německých libereckých autorů
žádost 80 000 Kč; získáno 50 000 Kč
- Adalbert Stifter Verein; Stiftung MOB; Ackermeyn Gemeinde
po 14 000 Kč na almanach německých autorů

Celková částka získaných prostředků v rámci grantů včetně digitalizace starých tisků a projektu

VISK 9 je zhodnocena ve Zprávě o hospodaření KVK, která je přílohou tohoto dokumentu.

Projekt internetizace knihoven (MI ČR) – připojení knihoven k internetu

Projekt internetizace knihoven, metodická a poradenská pomoc knihovnám zapojeným do projektu, poslední vlna podávání žádostí o připojení – do 31. 5. 2007, za LK odesláno 13 nových žádostí.

Vyúčtování dotací na projekty:

Zpracování zprávy o použití dotací včetně doložení kopií účetních dokladů, sepsání závěrečného hodnocení k následujícím projektům/příspěvkům:

- Česká spořitelna, sponzorský dar 6 000 Kč na projekt Cesty Franze K.
- Město Lbc, KF, grant 15 000 Kč na Cesty Franze K.
- Primátor města Lbc, proplacení nákladů na realizaci přednášky Prof. H.-G. Kocha, v rámci Cesty Franze K.
- Nadace Brücke/Most Stiftung – vyúčtování dotace na uhrazení nákladů spojených s realizací akcí při Dnech české a německé kultury 07
- MKČR, Knihovna 21. století – vyúčtování dotací na projekty Literární kavárna a kniha můj kamarád
- MKČR, VISK 2 – vyúčtování dotací na projekty Aktualizace učebny a Počítačové vzdělávání knihovníků

Vybavení, údržba

Údržba a materiální zabezpečení provozů:

V roce 2008 se podařilo provést kompletní opravy vstupních dveří do všech půjčoven, průběžně se prováděla výměna zářivek, výtahů, elektroinstalace,

opravy hlásičů EPS a EZS a ostatní opravy běžného charakteru.

Na základě výběrového řízení byly pořízeny formou pronájmu nové kopírky (8 ks černobílých, 3 ks barvených, z čehož 1 kopírka profesionální pro potřeby DTP studia). Během letního provozu byla dispozičně upravena vstupní hala, kdy došlo k montáži nových šatních skříněk. Tyto úpravy si vyžádaly zásah do bezpečnostních bran a zásadní opravy podlahy.

Do studijní knihovny byl z investičních prostředků pořízen samoobslužný výpůjční systém. Značnou změnu doznalo dětské oddělení, kde došlo k instalaci skleněné příčky, která oddělila studovnu od ostatního prostoru KVK. Již tradičně byla v letních měsících provedena také očista vnější fasády horolezeckou technikou. Na podzim byl prostor před budovou KVK osazen 3 ks habrů.

Na sklonku roku byla dle schválení zřizovatele podepsána smlouva na údržbu a servis výměníkové stanice s fa VETEZA, a to na dobu neurčitou.

V roce 2008 proběhlo také výběrové řízení na dodávku úklidových prací v budově KVK. Úklid celé budovy od 1. 1. 2009 zabezpečuje pouze úklidová firma, knihovna již nemá svoje uklízečky.

5 / Shromažďování, zpracování a ochrana informačních pramenů

Výpočetní technika

Pravidelné činnosti související se správou automatizovaného knihovního systému (AKS):

- Upgrade knihovního systému
- Administrátorská činnost
- Uživatelská podpora
- Globální úpravy
- Nestandardní výstupy a statistiky
- Aktualizace souboru národních autorit
- Odesílání dávkových souborů záznamů do Národní knihovny ČR
- Údržba a aktualizace informačních tabulí KVK
- Podpora systému šatních skříněk
- Podpora zpoplatnění kopírování pomocí AKS
- Tvorba uživatelských FTP účtů
- Nákupy spotřebního materiálu a periférií výpočetní techniky a zabezpečení jejich servisu

V prvním čtvrtletí proběhlo začlenění dat z dalších poboček Kunratická, Ruprechtice a Rochlice z knihovního systému RL používaného na pobočkách do knihovního systému ARL a propojila se tak data z celé KVK do jednotného celku.

Realizovalo se připojení pobočky Rochlice na Internet.

Během druhého čtvrtletí probíhala mravenčí příprava na převod knihovního systému na formát MARC21.

Proběhlo vyklízení kanceláře informatiků a stěhování zařízení a dokumentace do skladu.

Bylo vypsáno a realizováno výběrové řízení na „Pronájem a správu kopírovacích zařízení“.

V období prázdnin se uskutečnil převod dat do formátu MARC21 a následovalo dlouhé období,

kdy probíhaly změny a úpravy v AKS související s převodem. Byla nainstalována nová verze IPA-Cu.

Došlo k přestěhování informačního pultu a s tím souvisejících technologií ve vstupní hale.

Proběhlo výběrové řízení na „Samooobslužné výpůjční zařízení“ a bylo realizováno jeho začlenění do AKS.

Účast na školení pro správce AKS a semináře „Setkání uživatelů ARL“.

Činnost odboru akvizice a katalogizace

Úkolem odboru katalogizace je získat a zpracovat dokumenty pro uživatele knihovny podle přidělených finančních prostředků a samozřejmě podle požadavků provozních oddělení.

V oddělení katalogizace bylo celoroční úsilí všech pracovníků zaměřeno na hlavní cíl odborné katalogizační práce a to byl přechod z formátu UNIMARC na formát MARC. MARC znamenal převratnou změnu jak v zobrazení tak, a to především, ve způsobu zápisu. V prvním pololetí jsme podle typů dokumentů připravovali pracovní listy. Jednak podle pravidel a jednak podle specifikací naší knihovny. Na jaře jsme absolvovali dvoudenní školení vedené pracovníky Národní knihovny v Praze. Převod byl proveden v srpnu 2008.

Způsob zápisu údajů do pracovních listů je hodně odlišný od zápisu v předchozím formátu, proto musely všechny pracovnice zvládnout nová pravidla náročným samostudiem. Výhodou přechodu však je, že můžeme stahovat záznamy, které již byly vytvořeny v Národní knihovně, případně v jiných knihovnách. Můžeme plně využívat sdílenou katalogizaci. Bohužel záznamy vytvořené některými menšími knihovnami musíme ještě doplňovat nebo upravovat. Část záznamů také vytváříme nově, pokud dokument získáme jako první nebo ho máme pouze my.

Byla zpracována a uvedena do praxe nová metodika popisu pokračujících zdrojů. Jde o publikace

vydáváné bez předem určeného konečného data vydání, patří sem seriály (ročenky, výroční zprávy, publikace z pokračujících konferencí, festivalů atd.). Nový princip zpracování spočívá ve vytvoření souborného záznamu na titul a jeho propojení se záznamy svazků/ročníků.

Pracovníci odboru se účastní školení, která jsou důležitá pro práci v katalogizaci a porad k jednotlivým oblastem. Účastníme se setkání účastníků systému Rapid Library apod.

AKVIZICE

Akvizice pokračuje stejným způsobem jako v předchozích letech. Hlavním zdrojem je nákup a dále nezanedbatelným zdrojem jsou dary, a to jak od institucí, tak od jednotlivců.

V roce 2007 jsme opět získali dar Knihovny Českého parlamentu, nadále pokračuje zasílání nových titulů od některých nakladatelů (stálí dodavatelé např. Oldag, Šulc a spol., Paido, Sagit a Mladá fronta) a průběžně jsou přijímány menší dary od našich čtenářů.

V rámci získání lepšího přehledu o vycházejících titulech se vedoucí akvizice účastní některých knižních veletrhů, každoročně např. Knižního veletrhu v Praze a Veletrhu dětské knihy v Liberci. Problémy společné pro knihovny našeho typu pak řeší při účastech na akvizičních seminářích a poradách.

Díky sponzorskému daru a příspěvku města Liberec jsme mohli zakoupit unikátní publikaci – Processus contra Templarios jako číslovaný výtisk vydaný ve Vatikánu.

Britské centrum v roce 2008:

Finanční dar od British Council v Praze (BC) činil v roce 2008 118 990 Kč. V průběhu roku byly nakoupeny publikace, především knihy v těchto tematických okruzích, jak bylo staveno v grantové žádosti:

- brownfieldy a regenerace sídlišť
- ochrana životního prostředí
- světová etika a globalizace
- mládež a efektivní využití volného času
- beletrie pro Reading Group – 10 titulů
- průvodce a autoatlasy Velké Británie
- CD do Hudebního oddělení

Částka nebyla do 31. 12. 2008 utracena, jelikož účetní rok BC končí v březnu. Zůstatek ve výši 19 990 Kč byl převeden na počátek roku 2009.

Aktivity Britského centra:

- březen 2008 – výstava dětských knih britských nakladatelů v rámci Veletrhu dětské knihy v Liberci
- Reading Group – každý 2. čtvrtek v měsíci (kromě prázdnin) – určeno zájemcům o britskou literaturu
- Zkoušky z angličtiny – ESOL Cambridge – byly uskutečněny všechny tři sessions – březen, červen a prosinec

Na konci roku 2008 byla podepsána smlouva o další spolupráci mezi Britskou radou v Praze a Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci na období 2009–2013.

Za výše uvedenou částku finančního daru Britského centra bylo nakoupeno: **456 exemplářů** dokumentů (což je 423 titulů)

Goethe Institut:

Stálá spolupráce:

- Spolupráce s Goethe-Institutem Praha – KVK v Liberci je partnerskou knihovnou GI
- Doplnění fondu německou literaturou, objednávka knih a CD, zpracování přírůstků

Za částku finančního daru Goethe institutu bylo nakoupeno: **84 exemplářů** dokumentů (84 titulů)

Rakouské kulturní fórum:

Z prostředků fóra bylo nakoupeno rakouské literatury: **292 exemplářů** (291 titulů)

I v roce 2008 jsme nakupovali literaturu pro všechna oddělení Krajské vědecké knihovny, pro pobočky, výměnný fond i pro Místní lidové knihovny bývalého okresu Liberec. Knihy pro pobočky, výměnný fond i MLK se také razítkují (případně polepují čárovými kódy), evidují v počítači s pozdějším doplněním dislokace, popsáním pro volný výběr a zabalením.

Z tohoto důvodu uvádím přírůstek celkový i rozdělený podle knihoven.

Přírůstek

Celkový přírůstek knihovny včetně MLK je (exempláře)		33 331
z toho:	KVK	23 876
	Výměnný fond	2 077
	Pobočky	3 234
	MLK	4 144

Přirůstek podle druhů dokumentů

druhy dokumentů	KVK	pob	VF	okres	celkem
knihy	17 669	3 224	2 075	4 141	27 109
periodika	3 317	10	2	3	3 332
hudebniny	382				382
mapy	504				504
cd	1 432				1 432
kazety	21				21
videokazety	132				132
elektronické dokumenty	338				338
gramofonové desky	81				81
celkem	23 876	3 234	2 077	4 144	33 331

Přirůstek podle akviziční metody a lokace

akviziční metoda	KVK	Pob	VF	MLK	Celkem
dary od institucí	3 429	42	45	468	3 984
dary od nakladatelů	4	3			7
dary od jednotlivců	2 939	63	16	1	3 019
dary od dodavatelů					
jiný způsob nabytí	221				221
koupě	14 022	2 660	2 016	3 675	22 373
regionální PV	3 261				3 261
ostatní		466			466
celkem	23 876	3 234	2 077	4 144	33 331

Přirůstek podle lokace a druhů dokumentů

	knihy	elektronik	mapy	zvukové dokumenty	hudebniny	per. ročník	celkem
KLI	8 918	43		10		118	9 089
ZLI	4 536	132	504	98	15	3 181	8 466
MLI	4 194	5		20	18	18	4 255
HUD	21	141		1 555	349		2 066
DLI	4 141					3	4 144
SLI	3 224					10	3 234
VFO	2 075					2	2 077
celkem	27 109	321	504	1 666	382	3 327	33 331

Přirůstek podle jazyka

	KVK	Ostatní	Celkem
čeština	20 669	9 099	29 768
angličtina	1 724	21	1 745
francouzština	76		76
němčina	888	15	903
italština	76		76
latina	30		30
polština	17		17
ruština	37		37
slovenština	97	15	112
španělština	36		36
vícejazyčné	68		68
ostatní	158	305	463
celkem	23 876	9 455	33 331

Celkem		6 024
z toho:	Studijní	23
	Všeobecná	979
	Dětská	308
	Pobočky	4 380
	Hudební	213
	Rakouská (per.)	34
	VFO	73
	Akvizice	14

KATALOGIZACE

Přehled všech činností souvisejících s přechodem na MARC:

- **Konverze dat z MARC do UNIMARC**

Ve spolupráci s firmou Cosmotron byla v období březen–červenec provedena konverze všech bibliografických a autoritních záznamů z formátu UNIMARC do MARC21. První fáze spočívala ve vyhledání chybných záznamů a následném odstranění chyb. Ve druhé fázi jsme specifikovali požadavky na konverzní tabulky. Poté proběhly tři zkušební konverze, ze kterých vyplynuly nové chyby v záznamech a požadavky. V červenci byla provedena konečná konverze všech dat.

- **Přechod systému ARL na MARC**

Na konverzi dat navazoval okamžitý přechod na novou verzi knihovnického systému ARL, která pracuje s formátem MARC21. Předcházelo tomu několikátý denní studium testovací verze ARL a definice požadavků na jeho úpravu pro firmu Cosmotron. Bylo nutno nadefinovat pracovní listy a zobrazovací formáty pro všechny druhy dokumentů a autorit. Velkou část požadavků firma dosud nevyřešila, a proto přecházejí do nového roku.

- **Školení pracovníků na MARC21**

Před zahájením práce s novým formátem jsme zajistili školení pracovníky Národní knihovny u nás v knihovně, kterého se zúčastnili i zástupci regionálního odd. a půjčoven. Jmenným katalogizátorům bylo doporučeno absolvovat e-learningový kurz „Tištěné monografie 1. Základní kurz katalogizace ve formátu MARC21“, který ukončily zatím 3 pracovníce.

- **Zavedení nové metodiky zpracování pokračujících zdrojů**

Byla zpracována a uvedena do praxe nová metodika popisu pokračujících zdrojů. Jde o publi-

kace vydávané bez předem určeného konečného data vydání, patří sem seriály (ročenky, výroční zprávy, publikace z pokračujících konferencí atd.). Nový princip zpracování spočívá ve vytvoření souborného záznamu na titul a jeho propojení se záznamy svazků/ročníků.

- **Zavedení nové metodiky zpracování integračních zdrojů**

Byla zpracována a uvedena do praxe nová metodika popisu integračních zdrojů. Jde o publikace, které jsou doplňovány aktualizacemi, které nestojí samostatně, ale jsou integrovány do jednoho celku (aktualizace na volných listech, iterace – zákony). Nový princip zpracování spočívá ve vytvoření souborného záznamu na titul a jeho propojení se záznamy jednotlivých aktualizací.

- **Zavedení nové metodiky zpracování dokumentů s přílohou**

Na základě metodiky vydané Národní knihovnou jsem přistoupili k novému způsobu zpracování dokumentů s nesamostatnou přílohou do jednoho bibliografického záznamu. Tato změna se projevila nejvíce u příloh typu CD a CD-ROM, které se dříve zpracovávaly samostatně.

- **Zavedení nové metodiky pro retrokatalogizaci**

Byla zpracována a uvedena do praxe nová metodika pro retrokatalogizaci. Bylo vyškolen 7 pracovníků (4 z neprovozních oddělení) a zpracována příručka v PowerPointu.

- **Zavedení formálních deskriptorů**

Převzali jsme z Národní knihovny úplný soubor formálních deskriptorů a začali jsme je používat při věcném zpracování dokumentu. Formulovali jsme požadavky na vytvoření interních polí pro odkazy a poznámky pro harmonizaci těchto nových autorit s našimi lokálními tematickými autoritami. Tyto požadavky nebyly zatím firmou Cosmotron vyřešeny.

- **Zavedení nové metodiky zpracování edic jako autorit**

Přistoupili jsme k vytváření autoritních záznamů edic pro potřeby jmenného zpracování. Jako základ byl použit soubor autorit edic z Jihoč. věd. knih. v Českých Budějovicích, který jsme získali s novou verzí systému ARL.

- **Harmonizace věcných autorit s Národní knihovnou**

Byly zpracovány požadavky na harmonizaci lokálních věcných autorit se souborem autorit Národní knihovny, po jejímž provedení se zjednotí způsob věcného zpracování a přiblížíme se praxi Národní knihovny. Tyto požadavky nebyly firmou Cosmotron dosud zpracovány.

- **Zavedení názvových autorit**

Seznámili jsme se s tvorbou autorit pro unifikované názvy a autoritami typu autor/název. Podle potřeb jmenného zpracování je stahujeme ze souboru autorit Národní knihovny nebo vytváříme lokálně.

- **Zavedení nové metodiky zpracování měsíčních dávek do Souborného katalogu**

Ve spolupráci se systémovým knihovníkem KVK jsme zavedli nový režim posílání záznamů do Souborného katalogu ČR. Periodicita dávek je nyní měsíční (oproti 3měsíční), zavedla se kontrola dat programem MARCMAN. Tím se výrazně snížila chybovost záznamů.

- **Zpracování návrhů grantů na harmonizaci autorit pro rok 2009**

Ve spolupráci s pracovištěm projektů byly zpracovány dvě žádosti na poskytnutí grantů z programu VISK. Jde o projekt „Harmonizace korporativních autorit KVK v Liberci se souborem národních autorit“ a projekt „Retrospektivní zpracování fondu regionálních seriálů z fondu KVK Liberec“.

- **Zpracování vícesvazkových monografií**

Byla zahájena diskuse s firmou Cosmotron o zpracování vícesvazkových monografií. Zpracované záznamy pravidelně dávkově posíláme do Souborného katalogu CASLIN (Národní knihovna).

Věcná katalogizace:

Věcná katalogizace v KVK Liberec již zhruba od roku 1997 vytvářela řízený slovník termínů pro tvorbu předmětových hesel pro použití v poli 964a (AREV). Tento slovník v sobě zahrnoval všechny termíny, tedy nejen věcná témata, ale také korporace, osobní jména, geografická jména, formální deskriptory, chronologické termíny atp. Zároveň byly termíny opatřovány úplnými znaky MDT, které se automaticky načítaly do záznamu (962a) při použití hesla. AREV tuto funkci umožňoval.

Tato praxe se udržela až do nástupu systému ARL a používání polí UNIMARC 6XX pro věcnou katalogizaci, kdy jsme musely roztřídit celý slovník (přes 55 000 hesel) na jednotlivé typy autorit, což proběhlo celkem bez problémů.

Na rok 2008 byla naplánována konverze dat z formátu UNIMARC do formátu MARC21. Ta se uskutečnila během letních prázdnin. Jelikož tato akce byla plánována již koncem roku 2007, rozhodli jsme se převzít slovník věcných termínů (150) z NK, a tak se při harmonizaci tyto autority nezpracovávaly.

Hlavní pozornost a veškerá letošní práce byly věnovány geografickým autoritám, zvláště pak regionálním.

Slovník věcných termínů z NK se letos nepodařilo přijmout, a to z technických důvodů. Po konverzi bylo nutno „vychytat mouchy“ v ARL, což se podařilo hlavně pro přebírání BIB záznamů z NK a JIB, leč požadavky ze strany věcných katalogizátorů zůstaly dosud nezpracovány.

Jelikož slovník věcných termínů KVK Liberec je starší než v NK, nechceme přijít o bohatý odkazový a poznámkový aparát, proto byly vytvořeny požadavky na filtry tak, abychom o tyto cenné informace nepřišli, až bude do databáze „vpuštěn“ slovník z NK. Byl také vytvořen návrh na porovnávací program tak, aby se nám nevytvořily duplicity.

Geografické autority:

V roce 2007 byla zpracována písmena A–F a letos se podařilo dokončit G–Ž. Zároveň byly opatřeny znakem MDT autority, v nichž MDT chybělo (ne regionální). Do NK byly zasílány výběrově regionální autority podle dohody s Mgr. Balíkovou. Šlo nejen o nové autority, ale také o opravy či doplnění stávajících národních autorit.

Většina regionálních autorit nebyla obsažena v národní databázi. Záznamy se doplňovaly o pole 043, 089, mnohdy bylo třeba upravit záhlaví, doplnit odkazový aparát o německé a historické názvy, zdrojové informace a poznámku 680.

Pro naše vnitřní účely byla zvolena poznámka 667 (to se nejspíše bude měnit na některé interní pole ARL, poněvadž je v budoucnu možné, že toto pole bude využito pro národní účely a došlo by ke ztrátě cenných informací). Nuže poznámka 667 musí obsahovat slovo „Regionální“, což uživateli může velmi pomoci při vyhledávání nebo identifikaci. Dále tato poznámka obsahuje širokou informaci o dané entitě, aby se zvýšila její informační hodnota a zároveň napomohla při identifikaci jmen se stejným názvem ve stejné oblasti, což se zhusta děje. Všechny tyto úpravy jsou především zaměřeny na pomoc uživatelům a knihovníkům při vyhledávání a identifikaci.

Tzv. „sudetské“ regionální autority, což jsou termíny tvořené při budování databáze sudetik, byly spojovány s českým ekvivalentem, německý název byl přísně odkazován a BIB záznam obsahující německou formu byl upraven nahrazením české autority. Tím byla zachována vazba autority na BIB záznam a zároveň zachována možnost hledat podle německého jména. Tato úprava zahrnovala nejen

názvy obcí, ale také ostatních geografických entit, pokud byl ve zdrojích německý název zmíněn. Naopak některé české názvy ne obecních entit byly nově o německé názvy doplněny, čímž se zvýšila kvalita záznamů.

Jména hradů a zámků, rozhleden byla převedena na korporace.

Ověřování jmen ve zdrojích

Obce – Retrospektivní lexikon obcí Libereckého kraje a Lexikon obcí Státního oblastního archivu v Litoměřicích, jenž zahrnuje Liberecký a Ústecký kraj, a také weby obcí.

Zvláště cenným zdrojem pro ověření jmen zaniklých obcí a získání historických jmen se ukázal slovník Profous, A. – Svoboda, J.: Místní jména v Čechách

Ostatní geografické (ne obecní) entity (hory, řeky, údolí atp.)

- Wikipedie
- Weby Časopis Krkonoše – Jizerské hory a CHKO Jizerské hory (oblast JH)
- Web Lužické hory (oblast LH)
- Web Ekovýchova Libereckého kraje (zvláště pro přírodní památky, chráněné oblasti atp.)
- Web ochrana přírody v České republice (pro národní přírodní rezervace)
- Weby Interregion Jičín, Český ráj, Turistika.cz (oblast Český ráj)
- Web Českolipsko a Máchův kraj (oblast)
- Weby obcí
- Web InfoČesko
- Mapy.cz
- Dokumenty pro ověření libereckých ulic:
 - Plán a úplný, úředně kontrolovaný seznam ulic a náměstí Velkého Liberce
 - Plan von Reichenberg / verfasst von A. Kaulfers, städt. Ing. - In Reichenberg : A. Schöpfer, [1875?].
 - Liberecké ulice / abecední seznam libereckých ulic a jiné informace pro orientaci ve městě Liberci. - Liberec : MěstNV Liberec, 1966.
 - Zdroje pro ulice mimo Liberec: web Poštovní směrovací čísla PSČ.cz

Minimálně, pouze v nejnutnějších případech, bylo využito i pole 856.

Lze tedy říci, že letošní harmonizace byla mnohem úspěšnější než loňská, a to nejen počtem zpracovaných záznamů. Výsledkem je kvalitní zdroj již použitých geografických autorit v BIB záznamech knih, článků a kartografických dokumentů.

Počty záznamů

Regionální GEO AUT	1 950
GEO AUT bez MDT	485
GEO AUT zaslané do NK (návrhy)	394
Upravené BIB záznamy	968

Jmenné personální a korporativní autority

stažené	6 400
harmonizované	2 504
poslané do NK	1 903

Co zbývá udělat v databázi geografických autorit?

- Upravit zbylé „sudetské“ autority mimo Liberecký kraj. Spojit je s odpovídajícím českým ekvivalentem, vytvořit odkazy a upravit BIB záznamy.
- Spojit databázi národních GEO autorit s databází GEO autorit KVK Liberec.

Tituly zpracované v katalogizaci:

Průběžně provádíme opravy v záznamech ve jmenné katalogizaci, věcné katalogizaci, v signaturách i přírůstkových číslech.

Průběžně provádíme retrokonverzi knih a ostatních dokumentů. V roce 2008 bylo vloženo 14 889 záznamů – každá kniha naučného charakteru byla zpracována 2krát (věcná katalogizace).

Současné stále po celý rok probíhala průběžná retrokonverze poboček.

Tabulka

Jmenná katalogizace		17 808 titulů
z toho:	Anotace u beletrie	3 773 titulů
	Věcná katalogizace	14 035 titulů
	Kontrola záznamů	17 808 titulů

Tvorba katalogizačních lístků:

Katalogizační lístky vytváříme a tiskneme pro místní katalog naší knihovny, který je ústředním katalogem a slouží současně také k přebírání dokumentů na jednotlivá oddělení. Tisknou se také lístky pro pobočky, výměnný soubor a místní lidové knihovny libereckého okresu.

Tabulka

Celkem bylo vytištěno		36 866 lístků
z toho:	KVK	12 235 lístků
	MLK, Pobočky, VFO	24 631 lístků

REVIZE PŘÍRUČNÍHO FONDU STUDOVNY „STUDIJNÍ KNIHOVNA“

- Revize proběhla v termínu **1.–8. 8. 2008**
- Na revizi se podíleli **4 pracovníci**
- Do revize byly zařazeny dokumenty (pouze knihy) s lokací ZLI a dislokací PKX – příruční fond studovny – celkem **4339 jednotek**
- V revizním souboru nebylo uvedeno 81 svazků (18krát chybná lokace/dislokace, 3krát jiný druh dokumentu – Statistická ročenka je zpracovaná jako pokračující zdroj, 60 svazků není vložených v PC – Bolšaja sovětskaja encyklopedija)

Revize příručního fondu studovny – Studijní knihovna

k revizi	4 339
zrevidováno	4 024
zrevidováno – v revizním souboru nezařazeno*	81
k revizi celkem	4 420
zrevidováno celkem	4 105
nenalezeno	315

* chybná lokace/dislokace, jiný druh dokumentu, nevložené v PC

Po skončení revize probíhá superrevize. V roce 2009 bude následovat případný odpis nenalezených dokumentů.

SPRÁVA FONDŮ

Představuje poslední fázi linky zpracování dokumentů v KVK. Znamená polepení dokumentů popískami věcného zpracování (vybrané znaky u naučné literatury) s doprovodným značením jazyků, druhů dokumentů apod. a žánry a autory u beletrie. Nakonec se asi 95 % knih balí do folie.

V oddělení se pracuje s přípisy, provádí se kontrola signatur, duplikátů i přírůstkových čísel a připravují se na popis.

Kompletně připravené dokumenty se předávají jednotlivým půjčovnám, pobočkám, místním lidovým knihovnám a výměnnému fondu.

Kontroluje se a řadí místní katalog všech signatur.

Dokumenty převzaté na oddělení

Studijní knihovna	8 467 exemplářů
z toho:	4 535 knih
Všeobecná knihovna	9 088 exemplářů
z toho:	8 917 knih (3 531 beletrie, 5 392 naučná)
Dětská knihovna	4 255 exemplářů

z toho:	4 196 knih (2 184 beletrie, 2 012 naučná)
Hudební knihovna	2 066 exemplářů
z toho:	21 knih
Celkem	23 876 exemplářů
z toho:	17 669 knih Ostatní dokumenty: 6207

Činnost odboru služeb

Všechna oddělení:

• Databáze deziderát, řízená profilace knihovního fondu:

Během celého roku se vedla jednání s firmou Cosmotron o úpravách databáze, prověřovaly se možnosti společné akvizice a vedení deziderát s Ústřední knihovnou Technické univerzity v Liberci. Díky zvýšené dotaci na nákup literatury ve 2. pololetí 2008 byla rozšířena činnost nákupní komise a doplnily se tak přírůstky knihovního fondu v dlouho žádaných tematických skupinách naučné literatury – především již 3 roky nedoplňované normy a skripta.

• Balení a opravy knihovního fondu:

V rámci ochrany knihovního fondu bylo ve všech odděleních přebaleno 8 646 sv., opraveno a slepeno 8 557 sv., průběžně popis nových přírůstků, v databázích označení interních kódů.

Jednotlivá provozní oddělení:

VŠEOBECNÁ KNIHOVNA:

- průběžná profilace volného výběru – obměna se skladovým fondem především u naučné literatury
- prověřování darů – bylo přijato 10 603 knih a 1 264 časopisů a drobných tisků, u 1 134 exemplářů se jednalo o výměnu za poškozené svazky
- v rámci ochrany knihovního fondu bylo přebaleno 4 646 svazků, opraveno a slepeno 6 100 svazků, nově svázáno bylo 506 svazků

STUDIJNÍ KNIHOVNA:

- aktualizace příruční knihovny – revize, vyřazení 115 sv., přijato 284 sv.

- kompletace časopisů – 670 titulů ročníků 2007
- urgence povinných výtisků – 587krát
- cirkulace časopisů: od 2. pololetí využívají pouze 2 firmy – celkem 152 výpůjček

HUDEBNÍ KNIHOVNA:

Novelou autorského zákona došlo k omezení výpůjční činnosti. Ve snaze poskytnout uživatelům další možnosti služeb tohoto oddělení, především kultivovaného zázemí a kvalitního servisu, jsme realizovali změnu uživatelského prostředí a úpravu nových prostor pro víceúčelové využití.

V oblasti práce s informačními prameny se jednalo především o činnosti:

- v rámci stěhování odd. přemístěno 3 500 hudebnin do skladu
- průběžně rozpis skladeb u nových přírůstků, kompletní akvizice
- zpracování a přírůstkování hudebních periodik
- důsledná kontrola 9. měsíční odkladné lhůty na půjčování nových CD, zjišťování darů, čištění zvukových dokumentů

KNIHOVNA PRO DĚTI A MLÁDEŽ:

- ze skladu do volného výběru doplněno 2 000 svazků tematické literatury pro mládež 15–18 let
- převzetí a zpracování darů 1 000 sv. učebnic pro ZŠ, výběrové doplnění do fondu volného výběru

SKLADY KVK:

Přestěhování fondu signatury PC (noviny) ze skladu Mníšek: všechny ročníky novin do roku

1990 byly technicky zpracovány a vřazeny do stávajícího knihovního fondu ve skladu

- vyhledávání: 12 907 žádank, což bylo 24 433 dokumentů
- řazení: 37 536 sv.
- skartace stvrzenek
- evidence a řazení patentových spisů – celkem 528 jednotek
- průběžná kontrola a dohledávání tzv. nezjistitelných publikací

ČINNOST ODDĚLENÍ BIBLIOGRAFIE:

V oddělení pracují tři pracovníci na plný úvazek, kteří mají na starost analytický popis regionálních periodik, vytváření databáze regionálních osobností, péči o fond regionální literatury, trezor starých a vzácných tisků, rešerše a Rakouskou knihovnu.

- Analytické zpracování
 - Články: 2033
 - Do kooperačního systému národní bibliografie zasláno: 1561 článků
- Jmenné autority
 - Databáze regionálních osobností: vloženo 98 nových autorit
 - Do báze národních autorit NK ČR zasláno 91 jmenných autorit
- Staré a vzácné tisky
 - Spolupráce s katedrou dějepisu PF Technické univerzity v Liberci – studenti popisují staré tisky.
 - Pokračuje digitalizace novin Reichenberger Zeitung. Pokračuje převod starších knih (většinou z 19. století) ze skladu do trezoru. V současné době jde především o signaturu B.

POBOČKY:

	Kunratická	Ruprechtice	Machnín	Králův Háj	Rochlice	Vesec
počet obyvatel	15 000	8 200	1 000	5 500	18 000	7 800
hodiny pro veřejnost/týdně	15	15	7,5	11	10	18
počet pracovníků	1	1	0,25	0,50	0,50	1,25
počet návštěvníků	4 970	2 601	520	1 437	1 331	2 571
výpůjčky 2008	26 753	15 155	2 693	14 460	3 738	18 545
počet titulů časopisů	23	18	10	13	12	21
počet knihovních jednotek	13 000	12 000	7 000	13 000	5 000	17 000
přírůstek 2008	756	531	177	335	295	808
výdaje za pobočku 2008	545 000	587 000	148 000	221 000	138 000	584 000
počet počítačů	3	2	1	1	1	2

6 / Služby Krajské vědecké knihovny v Liberci

Informační služby

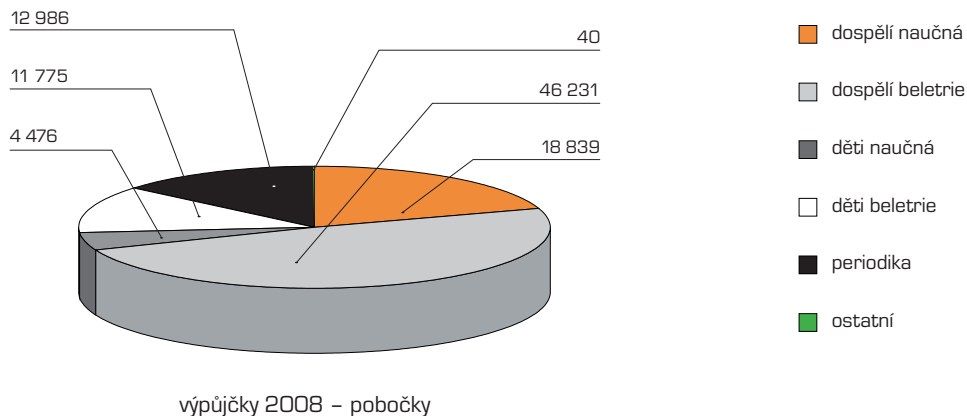
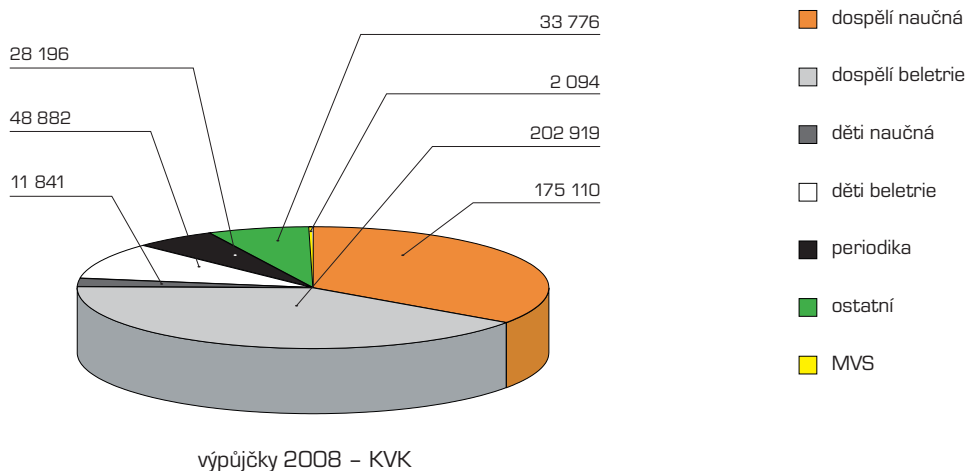
Knihovnické ukazatele – viz Příloha

- **Čtenáři:** počet registrovaných uživatelů přesáhl plánovaných 20 000. Díky novému systému kombinace čipových průkazů KVK, městských karet a studentských ISIC karet, které jsou vybaveny i fotografií, došlo k lepší kontrole neprenosnosti průkazů a zjednodušení nových registrací.

Počet čtenářů do 15 let vykazuje stabilní číslo a důsledným dodržováním projektů spolupráce se školami (pravidelné exkurze dětí podle tříd, nabídka kolektivních programů) je možné očekávat postupné zvyšování.

- **Návštěvnost:** nedosáhla předpokládaných údajů z logických důvodů – nabídka uživatelských služeb bez osobní návštěvy (elektronické objednávání dokumentů, samoobslužné zajišťování služeb čtenářským kontem) je maximálně využívána především studenty a občany střední generace. Podle nového statistického vykazování od roku 2009 bude i počet návštěvníků v dalším období přesnější.
- **Počet výpůjček:** ve srovnání s předchozím obdobím je vyrovnaný, stále se projevuje nedostatečná nabídka žádaných titulů. Ve výpůjčkách ostatních dokumentů se stále projevuje snížení počtu zvukových médií.
- **Výpůjčky meziknihovní výpůjční služby** vykazují potěšitelný nárůst, prokazuje se zde důsledná systematická práce odborných knihovníků.

Grafické vyjádření poměru statistických ukazatelů:

Činnost oddělení informační služby (IS):

- informace o knihovně a službách, další orientační, bibliografické, faktografické a referenční informace
- registrace uživatelů starších patnácti let včetně podrobných vstupních informací
- zhotovení fotografií registrovaných uživatelů, kteří nemají Libereckou městskou kartu nebo ISIC na čipové karty
- správa databáze uživatelů knihovny
- propagace a zajištění funkčnosti čtenářských a finančních kont

- centrální pokladna (sankční poplatky, upomínky, ztráty dokumentů, apod.)
- částečně příjem a výdej dokumentů, prolongace, jednorázové výpůjčky
- internet pro veřejnost
- kopírovací služba, tisk z počítače
- prodej pohlednic, igelitových tašek, apod.
- zpřístupnění Zlatých stránek z celé ČR
- zajištění exkurzí (41)
- přehled návštěvnosti uživatelů internetu za rok 2008 – celkem 37 703. Je to přibližně o 11 % více než v loňském období.

Meziknihovní výpůjční služba

Tabulka porovnání zasílaných a vyřizovaných požadavků

MVS 2008	1. pololetí						
	požadavky		vyřízeno				postoupeno
	celkem	MMVS	celkem	MMVS	kopie	DODO	
čtenáři KVK	382	8	367	8	57	38	0
jiné knihovny	1 234	2	1 226	2	35	0	8
celkem	1 616	10	1 593	10	92	38	8
	2. pololetí						
čtenáři KVK	212	8	215	8	9	20	0
jiné knihovny	860	0	860	0	61	0	0
celkem	1 072	8	1 075	8	70	20	0
	celkem						
čtenáři KVK	594	16	582	16	66	58	0
jiné knihovny	2 094	2	2 086	2	96	0	8
celkem	2 688	18	2 668	18	162	58	8

- **Využitelné elektronické databáze:** KVK umožňuje uživatelům přístup do databází EBS-CO, OCLC, Anopress, ČTK-Infobanka, ASPI a LibraryPressDisplay. Jejich využití je možné na vybraných počítačích a podle sledované statistiky je např. Anopress otvírán průměrně 40krát měsíčně, ČTK až 230krát.
- **Self-Check:** velkou novinkou roku bylo zakoupení a instalace samoobslužného výpůjčního zařízení Self-Checku. Jeho funkce se v 2. polovině roku převážně testovala. Bylo třeba upravit i čárové kódy ve větším množství dokumentů, „vychytávaly“ se odlišnosti našeho ARL. V dalším období předpokládáme jeho plnou využitelnost především uživateli Studijní knihovny.
- **Rešerše:** zaregistrováno 27 žádostí o dokumentografickou rešerši. Vypracováno 27.
- **Dotazy:** v provozních odděleních KVK bylo vyřízeno 44 695 dotazů nejružnějšího charakteru a složitosti

- **Upomínky, zamluvenky:** v tisku a zasílání upomínek se projevilo zvýšení počtu prvních až třetích upomínek, naopak nižší je počet tzv. advokátních. Podle podmínek Knihovního řádu KVK se důsledně dodržuje vymáhání nevrácených dokumentů po vyčerpání všech předchozích upomínek soudní cestou. Počet 11 344 rezervací svědčí i nadále o malém počtu exemplářů nejžádanějších titulů.
- **Změna v umístění Knihovny pro děti a mládež:** byla provedena v letních měsících včetně odděleného a odhlučného prostoru pro konání akcí pro děti a mládež v době provozu ostatních oddělení. Rozšířením nabídky knižního fondu bylo možné navázat na metody práce i s dospívající mládeží, dále poskytnout praktické podmínky pro semináře studentů Pedagogické fakulty technické univerzity v Liberci a konečně i více zapojit čtenáře oddělení do tvorby zvukových knih.

Kulturní služby

Kulturní služby knihovny v sobě zahrnují besedy, výstavy, organizaci a realizaci dalších kulturních programů. V roce 2008 se jednalo o úctyhodný počet 628 akcí, které zajišťuje Dramaturgická rada KVK a jednotlivá oddělení:

Literární kavárna:

Cyklus podporovaný z grantu MK knihovna 21. století, konalo se celkem 7 pořadů.

- **únor:** přednáška historika Tomáše Okurky z Muzea v Ústí nad Labem „Liberec a Ústí nad Labem před sto lety (2 všeobecné výstavy na počátku 20. století)“. 40 návštěvníků
- **duben:** autorské čtení Petra Flejberka z knihy *E pericoloso sporgersi o významném libereckém fotografu Ladislavu Postupovi*. 20 návštěvníků
- **duben:** Uvedení a křest knihy Marka Sekyry a Otokara Simma *Ještědské květy-Jeschkenblumen* u příležitosti jejího vydání Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci. 60 návštěvníků
- **květen:** Židovské stopy ve starých vyobrazeních Liberce, přednáška a projekce fotografií Isy Engelmann, autorky knihy *Židé v Liberci*. 40 návštěvníků
- **říjen:** Divný kořeny: autorské čtení Hany Frejkové (původ její rodiny je z Liberce) z knihy *Divný kořeny*, doprovázené ukázkami z jejích CD. Otázky kladla paní Frejkové redaktorka Českého rozhlasu 6 Jana Šmídová. 40 návštěvníků
- **říjen:** přednáška historika Rudolfa Anděla Albrecht z Valdštejna Přednášku doplnila výstavka knih z fondu KVK. 70 návštěvníků
- **prosinec:** velmi úspěšné představení knihy *Pomníčky Jizerských hor* autorů Miloslava Nevrlého, Jana Pikouse, Marka Řeháčka a Otokara Simma, včetně fotoukázek. 140 návštěvníků!

Prolínání kultur:

Cyklus o menšinách a pro menšiny. Pouze 2 pořady (na tento cyklus jsme bohužel nedostali dotaci):

- 26. 3. Z Jizerských hor do Brazílie., příběhy vystěhovalců z Jablonce a okolí do jižní Ameriky koncem 19. století. 70 návštěvníků
- 17. 4. Irena Eliášová: Naše osada - smutné, veselé i tajemné příběhy Romů – křest knihy romské autorky za účasti paní Evy Kantůrkové a Heleny Noskové. 70 návštěvníků

Cyklus akcí v rámci Literárního klubu – 10krát

Cyklus akcí Čteme spolu, Den pro dětskou knihu, vědomostní soutěž Sova – 3krát

Týden knihoven (6. – 12. 10. 2008):

Během Týdne knihoven probíhaly tyto akce:

- **Velké společné říjnové čtení**
Pondělí 6. 10. 2008 18.30 hod.
Četli členové Kruhu autorů Liberecka z díla Karla Čapka a svých prací. 20 návštěvníků
- **Zábavné čtení pro nejmenší** – v Knihovně pro děti a mládež – čtení pohádek. Divadlo Jany Krauseové pro malé děti
- **„Přijďte si svázat knížku!“**
7., 8. a 9. 10. 2008 ve 14.00 hod. Tvořivá dílna pro šikovné ruce od deseti do sta let – pod vedením lektora Stanislava Korityaka. Zároveň proběhly 3 exkurze do naší knihařské dílny.

Dny české a německé kultury:

Cyklus akcí ve spolupráci s nadací Brücke-Most-Stiftung (nadace poskytuje finance na zaplacení honorářů účinkujícím), KVK je partnerem při pořádání těchto akcí.

- PROLOG: 15. 10. „Was lebst Du?“ – Filmové představení v němčině pro liberecká gymnázia a TUL – ve spolupráci s Goethe-Institut Prag. 70 návštěvníků
- 27. 10. Dějiny a současnost Židů v Liberci – přednáška k výročí 70. let vypálení liberecké synagogy v roce 1938. Ve spolupráci s ŽO Liberec. 40 návštěvníků
- 30. 10. – „Vergessene Helden“, prezentace projektu Zapomenutí hrdinové – ve spolupráci s Muzeem v Ústí nad Labem. 30 návštěvníků
- Prosinec 2008 – výstava o Libuši Moníkové „Meine Bücher sind teuer“, ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví v Praze.

Další zajímavé akce:

- soutěž Máj – měsíc poezie, soutěž Nisa – řeka, která nás spojuje a červnové vyhlášení výsledků v rámci dne Aby ze světa nevymizela radost pro děti Libereckého kraje
- 10krát schůzky Literárního klubu v Knihovně pro děti a mládež
- 95krát interaktivní a tématické besedy pro děti a mládež
- židovská hudba v běhu století. Hudební vystoupení Alexandera Shonert (housle) a Natalie Shonert (klavír) v rámci festivalu Devět bran, podzim-zima 2008. 40 návštěvníků
- v rámci Celostátního dne poezie vystoupil v naší knihovně v literárně-hudebním pořadu Dvacet

deka duše písničkář, spisovatel a překladatel Jiří Dědeček. 40 návštěvníků

- dvě úspěšná vystoupení písničkáře a spisovatele Jana Buriana v září (Ženou se člověk nerodí, ale stává) a v prosinci (Vánoční večírek). 2krát 60 návštěvníků
- divadelní představení Stolečku prostří se
- výtvarné dílny, vědomostní soutěže, aktivity na oživení lidových tradic, besedy se spisovateli a ilustrátory dětských knih – na pobočkách celkem 41krát
- hudební večery na téma Romantismus v české a světové hudbě – celkem 8krát
- liberecký svátek hudby – 1krát koncert

Výstavy:

- Leden 2008: Tisíc tváří ženy, Kibera – takový obyčejný slum v Africe, Jak vypadal Ruprecht?
- Únor 2008: Schönste Bücher 2006
- Březen 2008: To nejlepší z ilustrace 2007, Big Wild Read, Z Jizerských hor do Brazílie, Francouzi v zahraničí, Naslouchání krajině
- Duben 2008: Výstava fotografií z cyklu Evropa, Zapomenutí hrdinové
- Květen 2008: Abeceda OSN, Výstava knihy Processus Contra Templarios
- Červen 2008: Foto Open Liberec 2008, Fotoszene Deutschland – Buchausstellung der Goethe-Institute der Region Mittelosteuropa
- Září 2008: Gallasové, Clam-Gallasové a Hejnice – Poutní místo a jeho patroni
- Říjen 2008: Strom roku, Zrození knihy
- Listopad 2008: Kniha a řemeslo
- Prosinec 2008: „...Co mi knížky nakukaly“, „Jména hloupých na všech sloupích...“
- Libuše Moníková: Mé knihy jsou drahé – Meine Bücher sind teuer

Servisní a vzdělávací služby, ediční služby

VZDĚLÁVÁNÍ

- **Nebojte se počítače a internetu!**
školení pro seniory a začátečníky, probíhalo v určené dny vždy od 16.00 do 17.30 hodin v počítačové učebně. Balíček 5 lekcí: základy PC, internet, praktický internet, Word, e-mail.
Lektori: Vánský, Sekyra, Staňková, Konvalinková

Počet školení:

- 13krát balíček (všech 5 lekcí), vždy po 14 účastnících
- 7 jednotlivých školení, vždy po 14 účastnících

Počet účastníků za rok celkem: 280

- **Znáte naši knihovnu?**

školení pro uživatele, exkurze po knihovně, orientace v půjčovnách, hledání v elektronickém on-line katalogu.

Lektorky: Staňková, Konvalinková

– 2krát za měsíc, účast v průměru 7 zájemců

Počet účastníků za rok celkem: 126

- **Cizojazyčné exkurze:** 8 v němčině, 1 pro polské knihovníky a 1 v angličtině
- **Kurz češtiny pro cizince:** každou středu od 18.00 až 19.00 hod., počet účastníků 10
- **Nabídkové programy s hudební tematikou:** pro základní školy zpracovány přednášky na téma Alternativní hudba, World Music z teritoria Asie a Afrika
- **Grove Music:** nákup on-line přístupu k využití uživateli zdarma

EDIČNÍ ČINNOST

V roce 2008 se podařilo za finanční podpory Kulturního fondu města Liberce vydat knihy:

- **Irena Eliášová: Naše osada**

Smutné, veselé i tajemné příběhy Romů Příběh romského děvčátka, které žije ve slovenské vesnici a spolu s kamarádem Číkem zažívá spoustu dobrodružství. Knižka je psaná česky a slovensky, občas se objevuje i romština.

- **František Klimeš: Blecha Tamara**

Veselé vyprávění o tom, že i blechy mají svůj život. Knižka pro děti.

S finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti, Nadace Ackermann Gemeinde, Martin Opitz Bibliothek Stiftung, Adalbert Stifter Verein a Nadace Preciosa jsme vydali knihu:

- **Marek Sekyra, Otokar Simm: Ještědské květy – Jeschkenblumen**

Dvojazyčná antologie libereckých německy píšících autorů, kteří se v Liberci narodili a psali básně a prózu, mnohdy i v dialektu.

- **Světlik**

Svět libereckých knihoven – vyšla tři čísla, 27, 28 a 29, vadání čtvrtého čísla se přesunulo až na leden 2009.

Výběr novinek pro uživatele Krajské vědecké knihovny – vydává všeobecná knihovna 1krát za dva měsíce.

V lednu až červnu se skenovaly obálky knih, psaly anotace k nim a posílaly do MFDnes, každý týden 10 anotací. Tato spolupráce po letních prázdninách skončila.

Činnost DTP studia a knihařské dílny

DTP studio:

Požadavky na technické vybavení DTP studia:

- barevná a černobílá kopírka formátu A3 již ve vybavení DTP
- nový digitální fotoaparát již ve vybavení DTP
- nový software (ADOBE) byl zatím zakoupen pouze v jedné licenci
- nadále chybí nová velkoformátová tiskárna a vzorníky barev

Od listopadu 2008 byl zkrácen pracovní úvazek jednoho pracovníka DTP studia na polovinu. Vzhledem k tomu dochází do budoucna k omezení některých činností oddělení a k zastavení digitalizace vzácných tisků.

Poskytované služby za rok 2008:

- tvorba programu Krajské vědecké knihovny (A1 – 6 ks/měsíc, A2 – 4 ks/měsíc, skládačka – 350 ks/měsíc)
- vizitky pro zaměstnance KVK (vyrobena 330 kusů vizitek)
- obálky (potištěno 1 050 kusů)
- grafické zpracování a zajištění tisku časopisu Světlik (byla vydána 3 čísla)
- skenování titulů knih do novin (oskenováno 313 titulů)
- fotografování akcí, které knihovna pořádá a jejich následné zpracování (asi 900 fotografií)
- tvorba navigačních a informačních cedulí (vyrobena 207 kusů)
- tisk knižních lístků, žádanek do skladu, či výroba přihlášek pro čtenáře (8 532 ks)
- nadále se DTP studio stará o celkovou corporate identity knihovny
- digitalizace vzácných tisků (166 stran z knihy Templáři)

- oprava poškozených knih (opraveno přibližně 600 stran)
- kroužková vazba materiálů knihovny (vyrobena 139 kusů pro KVK a 31 kusů pro zákazníky DTP studia)
- termovazba (vyrobena 43 kusů)
- laminace (34 kusů A3, 18 kusů A4)
- příprava a vydání knihy „Naše osada“
- příprava a vydání knihy „Blecha Tamara“
- celkem jsme vytvořili plakáty na padesát různých akcí, které knihovna společně s pobočkami pořádala
- nadále pokračujeme v tvorbě plakátů s informacemi o regionálních osobnostech (zpracováno 72 osobností)
- vyrobili jsme celkem 80 kusů brožurek s informacemi o rozšířených službách Knihovny pro děti a mládež
- grafické zpracování a tisk obalů CD a MC na pravidelnou akci „Děti čtou nevidomým dětem“
- zpracování a tisk „Organizačního plánu KVK“
- zpracování a tisk „Výroční zprávy KVK 2007“
- tisk „Ročenky“
- zpracování a tisk „Programu rozvoje“
- vzhledem k přesunu Hudební knihovny a Knihovny pro děti a mládež jsme nechali vyrobiť nové plány budovy a nové nápisy nad tato oddělení
- barevná informační brožurka o Krajské vědecké knihovně v Liberci byla rozšířena o další dvě jazykové mutace (francouzsky, polsky) a ostatní brožurky (česky, německy, anglicky) jsme aktualizovali. Každá jazyková mutace byla vytištěna po 1 000 kusech. V češtině bylo vytištěno 2 000 kusů.
- dále jsme vytvořili: PF 2009, 111 diplomů, 13 860 letáček s informacemi pro návštěvníky knihovny, 2000 kapesních kalendářů, 6 959 záložek do knih

Knihářská dílna:

Poskytované služby za rok 2008:

pro KVK

- vazba a oprava knih (1 250 ks)
- vazba novin (39 ks)
- zhotovení krabic (60 ks)
- vazba sbírek (10 ks)

pro zákazníky

- diplomové práce (231 ks)
- vazba časopisů a knih (224 ks)

7 / Činnost KVK v rámci města a regionu

Konference knihovníků Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa:

V rámci programu ERDF-Fond mikroprojektů CÍL 3 „Překračujeme hranice“ podána 24. 10. 2008 žádost do FMP o finance na projekt „Konference knihovníků Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa“ (Obecní knihovny – potenciál a perspektivy). Partnerem projektu je Krkonošská knihovna v Jelení Hoře v Polsku. Žádost byla **kladně** vyřízena, z prostředků ERDF nám byla na tento projekt přidělena částka 8 943,48 EUR, což tvoří 85 % nákladů na konferenci. Celkové náklady jsou vyčísleny na 10 521,75 EUR. Zbývajících 15 % (1 578,27EUR) hradí Krajská vědecká knihovna v Liberci z rozpočtu z položky Regionální funkce.

U FMP platí pravidlo předfinancování celého projektu (schváleno zřizovatelem), vyúčtování uznatelných nákladů a jejich proplacení z ERDF.

Konference za účasti 15 polských, 15 německých a 20 českých knihovnic a knihovníků se bude konat v Liberci ve dnech 23.–24. dubna 2009.

Nenechte se diskriminovat:

Krajská vědecká knihovna v Liberci se zúčastnila výběrového řízení pro výběr spolupracující organizace v regionu NUTS II Severovýchod (Liberecký, Pardubický a Královéhradecký kraj) pro projekt „Nenechte se diskriminovat“ realizovaný Gender Studies. V tomto řízení byla knihovna úspěšná, 5. 12. 2008 byla sepsána smlouva o spolupráci a fungování informačního centra v Krajské vědecké knihovně v Liberci. Tento projekt poběží do roku 2010, je plně financován z prostředků Gender Studies.

Projekty podporované Ministerstvem kultury ČR, Ministerstvem zdravotnictví ČR a Statutárním městem Liberec viz GRANTY

Školní knihovna – studijní a informační centrum:

Projekt, který 23. 6. 2008 podávalo Centrum vzdělanosti Libereckého kraje a v kterém měla být Krajská vědecká knihovna partnerem a odborným garantem. Projekt byl podán v operačním programu CZ.1.07 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Rozpočet projektu činil celkem 8 986 168 Kč, trvat měl 32 měsíců. Tento projekt byl rovněž zařazen do zásobníku projektů.

Učíme se v knihovně – průřezová témata ve výuce s cílem změny školního prostředí:

Projekt, který KVK podala 23. 6. 2008, projekt byl podán v operačním programu CZ.1.07 OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Rozpočet projektu činil celkem 9 197 664 Kč, měl trvat 34,1 měsíců. Tento projekt byl zařazen do zásobníku projektů.

Praxe:

- praxe zahraniční vysokoškolské studentky z Chemitz
- praxe studentů libereckých středních škol – celkem 12 studentů
- praxe studentů vysokých škol – celkem 5 studentů

Veletrh dětské knihy:

- zajištění služeb ve stánku KVK na veletrhu, distribuce propagačních materiálů knihovny
- dvoudenní konference jako doprovodný program Veletrhu dětské knihy. Název konference: **Současnost literatury pro děti a mládež**. Motto: „Příběhy zvířat – cesta ke knize“ a „Tvorba bratří Čapků a současný čtenář“. Konference se konala 26.–27. 3. 2008 ve velkém sále KVK v Liberci,

ve spolupráci s Katedrou českého jazyka Pedagogické fakulty TUL. Přítomno 75 účastníků.

Máj – měsíc poezie, Nisa – řeka, která nás spojuje, Aby ze světa nevymizela radost:

Tradiční soutěž dětské tvořivosti pro děti základních a středních škol s vyhodnocením a kulturním programem na libereckém náměstí před radnicí (květen–červen)

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V KVK V LIBERCÍ A V LIBERECKÉM REGIONU

Spolupráce s Goethe-Institutem Praha – KVK v Liberci je partnerskou knihovnou GI

- **Výstava:** Schönste Bücher 2006 – (1. 2. 2008–28. 2. 2008, začátek v 10.00 hod.) V únoru 2007 proběhla v 1. patře knihovny knižní výstava Die schönsten deutschen Bücher 2006. Šlo o putovní výstavu zapůjčenou GI Praha.
- **Čtení:** Čtení německé autorky Eleonory Hummel – 27. 2. 2008, začátek v 10.30 hod. Eleonora Hummel, narozená v roce 1970 v Kazachstánu, žije v Drážďanech. literatuře se věnuje od roku 1995, její texty a články vycházejí nejen v literárních časopisech. Za román „Die Fische von Berlin“ obdržela v roce 2006 Cenu Adelbert-von-Chamisso-Förderpreis nadace Roberta Bosche. Eleonora Hummel představila v naší knihovně tzv. „literaturu autorů, pro něž není němčina mateřským jazykem“.
- **Výstava:** Fotoszene Deutschland – Buchausstellung der Goethe-Institute der Region Mittelosteuropa 9. 6. 2008–4. 7. 2008
- **Klub německého filmu:** Vždy první středu v měsíci od 18.00 hod. – promítání filmů v německém znění. Od září: Was lebst du?, Herz im Kopf, Kroko, der Blaue Angel
- Doplnění fondu německou literaturou, objednávka knih a CD, zpracování přírůstků. V roce 2008 jsme obdrželi 84 dokumentů.
- Pravidelné návštěvy praktikantů z GI
- Spolupráce s něm. odd. Gymnázia F. X. Šaldy při propagaci kulturních akcí
- Spolupráce s katedrou německého jazyka TUL (zahraniční lektori)

Spolupráce s British Council – v naší knihovně existuje British Centre:

- Doplnění fondu britskou literaturou, objednávka knih a CD, zpracování přírůstků

- registrace ke zkouškám z angličtiny, cambridge-ské zkoušky z angličtiny
- každý 1. čtvrtek v měsíci promítání filmu v angličtině (jen klubové promítání)
- každý 2. čtvrtek v měsíci čtenářská skupina (Reading Group)

Rakouská knihovna:

- Spolupráce s Rakouským kulturním fórem v Praze (Ministerstvem zahraničních věcí ve Vídni a Zentrum Ost-/Südosteuropa v St. Pölten).
- Akvizice nových dokumentů dle vlastního výběru prostřednictvím rozpočtu rakouského Spolkového ministerstva zahraničních věcí. Přírůstek za rok 2008 – 290 knih a 2 CD-ROMy.
- Večírek rakouské literatury – 22. října 2008, začátek v 18.30 hod., čtení v rámci akce **Österreich liest**. Četly se texty rakouských autorů v originále i překladu.
- Spolupráce s něm. odd. Gymnázia F. X. Šaldy při propagaci kulturních akcí. Spolupráce s katedrou německého jazyka TUL (zahraniční lektori).
- Zprostředkování stipendijních pobytů (19.–25. října 2008) pro členy Katedry historie TUL Mgr. Kateřinu Lozoviukovou PhD. a PhDr. Milana Svobodu PhD.

EUREX – pracovní skupina českých, polských a německých knihoven v Euroregionu Nisa:

Členové skupiny: KVK v Liberci, Městská knihovna Česká Lípa, Městská knihovna Jablonec nad Nisou, Městská knihovna v Rumburku, Grodská Biblioteka Jelenia Góra, ERN Zittau, Landratsamt Löbau-Zittau.

Pravidelné schůzky:

- 24. 1. 2008 – Zittau
- 4. 9. 2008 – Jablonec n/Nisou

Plán na rok 2008 až 2009:

- Zůstává – projekt almanachu euroregionálních autorů „Současné zvyky a obyčeje v Euroregionu“
- Společná konference knihovníků Euroregionu o menších obecních knihovnách, termín přesunut na duben 2009. Konference proběhne v KVK v Liberci (cca 50 účastníků). Financování z Č-P projektu v rámci programu CÍL III. Podána žádost. Partnerem je Krkonošská knihovna v Jelení Hoře.

Jiné akce v KVK ve spolupráci se zahraničními subjekty:

- V rámci projektu „Sudetika“ – se podařilo vydat knihu – antologii libereckých německých autorů

- do r. 1945 „Ještědské květy“ (za finanční podpory nadací Adalbert Stifter Verein, Ackermann Gemeinde, MOB Stiftung, Nadace Preciosa a ČNFB, celkové náklady 164 000 Kč)
- **Konference:** Účast na semináři „Deutschsprachige Autoren Böhmens“ v červnu v Drážďanech, představení publikace Ještědské květy-Jeschkenblumen, možnost konání příštího semináře v Liberci v květnu 2009
 - **10. ročník festivalu Dny české a německé kultury** ve spolupráci s Bruecke/Most Stiftung Drážďany
PROLOG: 15. 10. 2008 um 10.00 Uhr – projekce filmu Was lebst du?
 - 27. 10. v 18.00 hod. velký sál KVK v Liberci
Liberečtí Židé – minulost a současnost – přednáška s projekcí snímků na téma 70. výročí „Křišťálové noci“ – vypálení liberecké synagogy 10. 11. 1938.
 - 30. 10. v 17.00 hod. velký sál KVK v Liberci
„Zapomenutí hrdinové“ – přednáška s projekcí snímků a diskuse k výstavě a projektu o osudech německých antifašistů v Československu ve 30. a 40. letech 20. století.
 - 4. 12. 2008–2. 1. 2009 – Výstava: Libuše Moníková – Mé knihy jsou drahé – „Meine Bücher sind teuer“, ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví
 - **Exkurze v naší knihovně**
Během roku 2008 proběhlo 10 zahraničních exkurzí, převážně v němčině, rovněž několikrát seminář se studenty, např. se studenty z Aachen, Regensburgu nebo Herrnhutu.
 - **Menšiny**
Vydání knihy romské autorky Ireny Eliášové Naše osada
 - **Čeština pro cizince** – 2 kurzy probíhající v knihovně (učí kvalifikované učitelky češtiny).

8 / Závěr

Hodnocení činnosti KVK v Liberci bylo zpracováno podle podkladů vedoucích pracovníků oddělení, odborů a specializovaných pracovišť. Statistické podklady byly předány pro výkaz Kult(MK) 12 – 01.

V Liberci 31. 3. 2009

za KVK v Liberci: **Dagmar Helšusová**, ředitelka

Príloha

Krajská vědecká knihovna v Liberci

